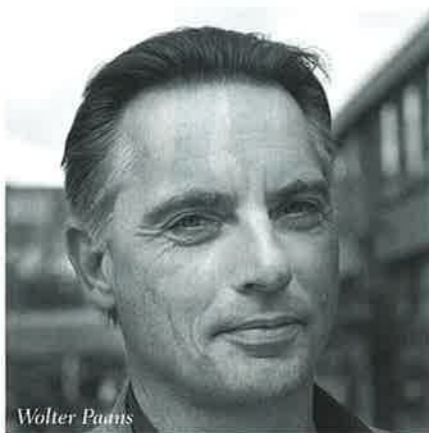

E-mental health toegepast door de Praktijkondersteuner-GGZ: een ondernemende stap naar kwaliteit- en efficiencyverbetering?

Huisartsen worden in toenemende mate geconfronteerd met psychische problematiek bij patiënten. Daardoor krijgen huisartsen ook een steeds grotere diagnostische verantwoordelijkheid die gerelateerd is aan de geestelijke gezondheidszorg. Het bepalen of een patiënt met psychische klachten doorverwezen moet worden of niet vraagt, naast deskundigheid, ook vaak wat meer tijd. Naast diagnostiek is het in het nieuwe stelsel ook de bedoeling dat huisartsen meer zelf begeleiding gaan bieden aan mensen met lichte problematiek.

Maar wat is 'lichte problematiek' en welke interventie pas je dan toe? Somberheid, angstklachten, stressklachten, relatieproblemen en lichamelijk onverklaarbare klachten zijn bekende klachten en problemen die in veel gevallen uiteindelijk als 'betrekkelijk licht' moeten worden aangemerkt. Toch zijn bijzondere vaardigheden en ondersteunende middelen vereist om deze veel voorkomende problematiek efficiënt en duurzaam te kunnen behandelen. Praktijkondersteuners (POH) kunnen in dit geval een belangrijke rol in de huisartsenpraktijk bieden. De functie van POH-GGZ is een relatief

Wolter Paans

nieuwe functie, die specifiek gericht is op problemen van patiënten die van psychische aard zijn.

VAARDIGHEDEN EN FUNCTIEPROFIEL

Binnen het vaardigheidsdomein van de POH-GGZ kan de huisartsenpraktijk ondersteund worden op het gebied van het:

Jessica van der Staak

- verkrijgen van probleemverheldering
- uitvoeren van screeningsdiagnostiek
- opstellen en bespreken van een vervolgstappenplan
- geven van psycho-educatie
- begeleiden en ondersteunen van zelfmanagement
- toepassen van interventies die gericht zijn op verbetering in het functioneren van patiënten met psychische klachten in het algemeen
- toepassen van geïndiceerde preventieve handelingen, zorggerelateerde preventie en terugvalpreventie

In het functieprofiel van de POH-GGZ wordt de inzet van e-mental health technieken (het gebruik van internettechnologie om de geestelijke gezondheid en gezondheidszorg te ondersteunen of te verbeteren) expliciet opgenomen. Dat wil zeggen dat de POH-GGZ kennis en vaardigheden bezit om de huisartsenpraktijk gericht met GGZ-gerelateerde informatietechnologie te ondersteunen. Het Trimbos-instituut meldt op haar website dat deze informatietechnologie voor een snel groeiende groep van psychisch belaste patiënten ondersteuning biedt. Juist deze groep vindt de laagdrempeligheid, de anonimiteit en het flexibel dag en nacht

gebruik kunnen maken van informatiedeling van belang.

Enkele van de meest bekende voorbeelden:

- zelftestapplicaties
- online vragenlijsten ten behoeve van het vergroten van zelfinzicht
- online triagemethodieken
- internet communities (uitwisselen van informatie tussen lotgenoten)
- kennisfora
- zorgportals
- zelfhulpmodules
- mantelzorgmodules
- online psycho-educatie

Zowel de functie van POH-GGZ als het gebruik van e-mental health zijn relatief nieuw in de huisartsenpraktijk. De functie van de POH-GGZ is nog niet eenduidig gedefinieerd en de opleidingsachtergrond en het kenniskader kan op het moment nog verschillen. Om meer transparantie te bieden buigt de LHV, InEen, PyHAG en vertegenwoordigers van samenwerkende Hogescholen zich over de verdere ontwikkeling van het competentieprofiel.

BEGINSTADIUM

De overheid heeft vanaf 2014 extra financieringsruimte beschikbaar gesteld voor huisartsen om e-mental

health programma's te kunnen inzetten. De ontwikkeling van, en het onderzoek naar, specifieke e-mental-health methodes voor de POH-GGZ praktijk is echter nog in een beginstadium. Ook de vraag of de huisarts, die een POH-GGZ in dienst heeft die actief e-mental health toepast, nu een kwaliteit- en efficiencyslag maakt, is nog niet goed te beantwoorden. Dat er nog onbekendheid en wat koudwatervrees aangaande de combinatie POH-GGZ en e-mental health toepassingen heerst, is alleszins begrijpelijk. Het is wellicht wat makkelijker om nieuwe wegen in te slaan om de patiënt met psychische nood bij te kunnen staan, als er een podium is waar men ervaringen en kennis deelt, niet alleen tussen huisartsen, maar ook breder.

“De vraag is hoe we de informatietechnologie in de praktijk het beste kunnen gaan toepassen en met welk doel”

VEERKRACHT EN ZELFMANAGEMENT

Huisartsenpraktijken, kennis- en onderwijsinstellingen, zorg- en welzijnsinstellingen en bedrijven kunnen in een publiek-private samenwerking gezamenlijk bijdragen aan het verhogen van veerkracht en zelfmanagement van patiënten. Een platform ter ondersteuning van dergelijke ontwikkelingen wordt geboden in de vorm van zogenaemde 'Innovatiewerkplaatsen'. Het zal niet zozeer meer de vraag zijn of informatietechnologie een grote rol gaat spelen in de huisartsenpraktijk, maar vooral hoe deze technologie het beste toegepast kan worden en met welk doel. Mocht u meer willen weten over de innovatiewerkplaats die zich met name richt op de POH-GGZ in combinatie met e-mental health, neem dan contact op met Huisartsen-Service.

Auteurs:

Dr. Wolter Paans, Lector Verpleegkundige Diagnostiek, Hanzehogeschool Groningen.
Drs. Jessica van der Staak, docent-onderzoeker aan de opleiding voor Toegepaste Psychologie, projectleider IWP eMental Health POH-GGZ, Academie voor Sociale Studies, Hanzehogeschool Groningen.